

УДК 338.439

Г.С. Нагорняк, канд. техн. наук, доц., І.П. Качур

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

G.S. Nahorniak, Ph.D., Assoc. Prof., I.P. Kachur

AREAS OF INNOVATIVE ENTERPRISES CONFECTIONERY INDUSTRY

В сучасних умовах неможливо забезпечити фінансовий розквіт підприємств харчової та переробної галузі без розробки нових брендів, розвитку інтелектуального потенціалу, реконструкції менеджменту. Необхідно підкреслити, що інновації в економіці можуть бути як продуктом діяльності спеціальних науково-дослідних інститутів, так і результатом інтелектуальної діяльності працівників організацій та підприємств різних форм власності, які проводять господарську діяльність з метою задоволення потреб та отримання прибутку.

В економічній літературі говориться про два основних підходи терміну «інноваційний розвиток»:

1) предметно-технологічний або орієнтований на науковий результат, коли інноваційний розвиток розглядається як кінцевий результат наукової чи науково-технічної діяльності;

2) функціональний, при якому інноваційний розвиток пов'язується з функціями створення, впровадження, поширення нововведень, реалізації інноваційних проектів. На сьогоднішній день в більшості випадків як в дослідженнях вітчизняних, так і іноземних науковців термін «інноваційний розвиток» використовується, коли говориться про відповідний тип розвитку на макrorівні та проводяться дослідження щодо механізму реалізації науково-технічного прогресу в процесі економічного розвитку регіону, країни, формування економіки знань, пошук джерел економічного зростання, розбудови державної інноваційної моделі розвитку тощо. При цьому під інноваційним типом розвитку розуміють спосіб економічного зростання, заснований на постійних і систематичних нововведеннях, спрямованих на суттєве поліпшення всіх аспектів діяльності господарської системи, на періодичному перегрупуванні сил, обумовленому логікою НТП, цілями і завданнями розвитку системи, можливістю використання певних ресурсних факторів у створенні інноваційних товарів і формуванні конкурентних переваг, а інноваційною вважають таку модель розвитку, яка безпосередньо ґрунтується на отриманні нових наукових результатів та їх технологічному впровадженні у виробництво, забезпечуючи приріст ВВП головним чином за рахунок виробництва і реалізації наукоємної продукції та послуг.

Ринок кондитерських виробів України – один із найбільш розвинутих і прогресуючих у вітчизняній харчовій промисловості. Зростання доходів населення, підвищення його купівельної спроможності і попиту на продовольчі товари, посилення вимог покупців до якості й безпеки харчових продуктів виступають основними факторами збільшення виробництва в кондитерській галузі. Висока конкуренція на внутрішньому ринку між провідними сприяє розвитку інвестиційних процесів, спрямованих на розширення та введення в експлуатацію нових виробничих потужностей.

Для того, щоб забезпечити стабільний фінансовий стану підприємство повинно випускати продукцію, яка зможе конкурувати з аналогічними продуктами на сучасному

світовому ринку. Особливо це необхідно для підприємств, які випускають продукти харчування. Ознакою їх конкурентоспроможності та достатнього просування на ринку є висока якість продукції, які споживає населення, сприятлива цінова політика та наявність нових цікавих, розкритих брендів. Це все спонукає підприємства харчової галузі вкладати кошти у розвиток технологій та модернізацію виробничих потужностей. В результаті реалізації інноваційної політики на підприємстві виникають нові види продукції, зростає якість продукції за рахунок удосконалення технологій виробництва, покращується система ціноутворення за рахунок оптимізації процесів постачання та збуту, таке зростає рівень рентабельності діяльності за рахунок вдосконалення системи управління. Доцільно сказати, що кожна із галузей харчової промисловості має свої особливості інноваційного розвитку.

Отже, інновації в лікєро-горілчаній промисловості в основному спрямовані на маркетингові та ринкові, та управлінські аспекти. За останні роки технологія виробництва готової продукції особливо не змінювалась. Основним об'єктом інноваційного розвитку є система забезпечення якості готової продукції та систем захисту від підробки. Що ж стосується пивоварної промисловості – тут навпаки основними напрямками інноваційної діяльності є саме технологія та управління виробничими і логістичними процесами. Для кондитерської промисловості конкурентоспроможність за останні роки забезпечується розробкою нових продуктів, тому для цієї галузі основними напрямками інноваційного розвитку стали товарні, технологічні та маркетингові інновації.

Аналізуючи стан ринку кондитерських виробів в Україні, слід зазначити широкі перспективи для розвитку вітчизняної шоколадної галузі, оскільки існуючий на даний момент у країні рівень споживання на душу населення має великий потенціал для зросту (з поліпшенням добробуту населення).

Новітні технології виробництва готової продукції забезпечують гідні конкурентні переваги в харчовій промисловості. Це, на наш погляд, робить товарний (продуктовий) та процесовий (технологічний) види інноваційного розвитку найефективнішими для підприємств цієї галузі. Ці два види інновацій забезпечують зростання прибутку підприємства та його ефективності. При цьому продуктові інновації впливають на зростання обсягу продажу, технологічні інновації значно заощаджують витрати виробництва. Однак інноваційний розвиток компанії необхідно розглядати в комплексі із маркетинговими інноваціями та інноваціями в галузі інтелектуального та інфраструктурного розвитку. Цікаво, що актуальність інвестиційного розвитку виявляється як в умовах стабільності та процвітання країни, так і за умов фінансової кризи.

Необхідно зауважити, що інноваційний розвиток підприємства потрібно визначати як процес спрямованої закономірної зміни стану підприємства, що залежить від інноваційного потенціалу цього підприємства та джерелом якого є інновації, що створюють якісно нові можливості для подальшої діяльності підприємства на ринку шляхом реалізації та уміння знаходити нові рішення, ідеї у результаті винаходів.

Інновації створюються абсолютною скрізь, більшістю підприємств і організацій світу. Проте незначну їх кількість можна назвати інноваційними. Головна відмінність інноваційних підприємств полягає тому, що вони орієнтуються на зміни, які стають нормою для їх діяльності. Інноваційне підприємство для свого розвитку та необхідної стратегії заздалегідь орієнтується на пошук постійної роботи над новими товарами і послугами, тобто одночасно з виробництвом нової продукції відбувається планова підготовка майбутніх новинок.